



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quos á cœna videlicet res humanæ non avocant, hos à cœna magna
sæpe impediunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

posse quantumvis innoxios puniat; nec infligant à Deo poenam semper esse notam & signum peccati culpæ: hoc tamen dici non potest, cum aliquos Deus, nominatim ut nocentes & particularis noxiæ reos puniat. Sic autem invitatos puniat, sic illos antè peccasse iudicat, sic iudicatos condemnat. Aut certe si sunt innocentes, quomodo iuste tanquam nocentes iudicantur & condemnantur? O quam ille contra sapientius, qui sic Deo loquebatur; *Nunquid perdes iustum cum impio? absit à te ut rem hanc facias. & occidas iustum cum impio, fiat que iustus sicut impius. Non est hoc tuum qui iudicas omnem terram, nequaquam facies iudicium hoc.* Itemq; *Sapientis: cum sis iustus, iuste omnia disponis, iustum quoque qui non debet puniri, condemnare, externum existimas à tua virtute.*

Abrah.
Gen. 18.

Sap. 12.

Gen. 3.

Quamobrem Christus, ut dictum est, cum recusantes invitatos tanquam reos puniat, non potest in illis puniendis dici iustus, si non essent rei; nec potest dubitari quin illum tanquam iniustum accuset, qui ab eo punitos excuset tanquam innocentes, ac proinde tandem agnosce quid sit se à cœna vel sacra mensa excusare. Non est tantum, non est se privare fructu tam uberi, qualis inde colligitur, sed est crimen accersere, poenasque consequentes, quibus advertendis nulla prosit excusatio. Sunt illa scilicet ficus folia, quibus se primi nostri parentes obtegere voluerunt, cum ejus fructu potius uti debuissent, ut rectè observavit S. Ambrosius; *Posteaquam, inquit, primi parentes spoliati os se illa sinceritate & simplicitate viderunt integra incorruptaque natura, quarere mundana & manufacta ceperunt, quibus nuda sua mentis operirent. Docet ergo me Adam quid sint folia, qui posteaquam peccavit, de folio ficus, fecit sibi circumorium, qui de fructibus magis ejus gustare debuerit. Fructum iustus eligit, folia peccator. Voluit se operire quibusdam ficus foliis, fortasse quibusdam manibus & umbratilibus sermonibus, quos compositis mendacis assuens ad operiendam conscientiam sua mentis, factique velamen, peccator inter cetera, ut pudenda sua contegat. Iacit enim super se folia, qui culpam velare desiderans, aut diabolum delicti memorat auctorem, aut carnis præteritum illecebras, aut alium quempiam persuasorem prodit erroris.*

Vide in 4. parte, Feria 5. Hebdomada 18, ubi contra omnem excusationis speciem hæc declaratur Veritas:

Si non agis quod vult Deus, hoc unum infans habes quod respondeas, *Nolo, non placet,*

Quia verò non ad cœnam tantum, sed ad cœnam magnam vocamur, hinc alterius accipitur proponendæ veritatis causa, contra illos qui minus dignè quam deberent, accedunt ad sacramentam: & minus fructuosè quam possent, inde recedunt.

Sat frequens multis cœna est, quibus magna cœna est infrequens.

Quos à cœna videlicet res humanæ non avocant, hos à cœna magna sæpe impediunt.

RATIO postrema partis qua priorem declarat, hæc est inter alias, quod cœna magna dicatur Communio integra & plene fructuosa.

Sed à tali Communione non avocant, sed impediunt quos à Communione non avocant.

Ergo quos à cœna res humana non avocant, hos à cœna magna sæpe impediunt. Quod cum sit valde damnosum, in id præcipue tibi est incumbendum, ut quantum impediti nolles humanis rebus à frequenti Communione, tantum prospicias, ne his ipsis impediaris ab integra & plene fructuosa.

I. PUNCTUM.

AGITATAM sæpe hanc quæstionem Authores memorant, *Quoânam esset in cunctis rebus maximum in minimo.* Sunt qui artificis illius opus esse dixerunt, vel quo apis navim suis omnibus instructam armamentis tegebat alis suis: vel quo rotatum horologium in unius annuli pala continebatur. Alii hominem esse affirmant, qui mole quantumvis exigua totam rerum universitatem ita præsentat, ut alter esse mundus dicatur. Alii de hominis oculo id verius posse asseri contendunt: quid enim pupilla minus in qua cœli & terræ simul recipi posset visio? Cordi humano denique singulariter id convenire visum est pluribus, quod innumera & propè infinita essent quorum capax est cor humanum, sive ut illa possidere desideret, sive ut amando possideat.

At quæ sunt artis & naturæ transcendamus, ut quæ sunt gratiæ contempleremur. Una una est cœna magna, de qua quod quæritur, verissimè dici potest, *maximum esse in minimo.* Da enim minimam, quæ dari potest, panis particulam, & in illa quod maximum dari possit, tibi offeretur, si accesseris animo rebus creatis vacuo; nam hoc unum præsertim cœnæ obstat magnæ, cum qui accedunt, humanarum rerum affectibus implicentur.

Hoc

Hoc uno vel maximè destruitur cœnâ magnitudo. Non cœnâ tollitur, sed magna cœnâ; vel sic cœnâ semper in se est magna, certè non illis est, qui res humanas nimis stupent & magnificunt.

Quamobrem ut illis animum facilius exuant, opportuna est veritas quâ monemur aliam, aliquo saltem modo, posse esse cœnâ; atq; aliam, cœnâ magnam; & quos à cœnâ res humana non avocant, hos à Cœnâ magna sæpe impediunt.

Ratio jam proximè manifestata est, quòd sic ut cœnâ nomine sacra intelligitur: Communio, sic additamento *Cœnâ magna* designatur potissimum illa Communio quæ fieri potest plenior & fructuosior. Sunt enim alii alia pleniores & perfectiores, ut mox explicabitur. Nec diffitemur etiam alias esse causas, quibus cœnâ magna dici semper possit quævis Communio; quia semper ille est magnus qui hæc facit cœnâ; semper illud est magnum quod in ea proponitur; semper in toto quâ magnus & vastus est, præstatur orbe! Semper in consequentibus sæculis ad extremam usque temporum desitionem perdurabit, unde ab Angelo dicitur *juge sacrificium*. Sed præter hæc omnia singulariter dicitur & revera est cœnâ magna propter magnos & ingentes fructus quos producit, quando est integra & plene fructuosa Communio; id est, quando illa tota recipitur gratia quam Christus cuique destinavit, ut in se totus convertatur; quâ gratia quid majus dici potest? Cum enim potissima rerum denominatio desumatur à fine agentis vel ab effectu actionis designato; cumque is sit finis præcipuus quem præcendit, & is effectus singularis quem designat Christus, ut ad se accedentem convertat in seipsum, sicut Sabbatho proximè præcedenti declaratum est; quis non videat hæc etiam singularem esse causam propter quam cœnâ magna magno hoc & illustri nomine decoretur? Nonne sic magni dicuntur viri qui res magnas vel magna virtute præstiterunt, vel magna populo beneficia contulerunt? Nonne sic magna domus Dei dicitur à Propheta? *O Israel quàm magna est Domus Dei, & ingens locus possessionis ejus*; quasi diceret quod princeps Apostolorum postea declaravit, *maxima & pretiosa promissa nobis ibi donantur*, non quia tantum magnus est ipatio locus, sed præsertim quia tam magnum est quod in eâ datur loco, ut quantumvis spatiosus & ingens sit locus, id tamen omnibus sufficiat, & nihil de tua perdat unquam vel magnitudine vel

pretio. Sic Beatissima Virgo Deipara, *Fecit in me magna qui potens est*. Quas scilicet voluit gratias recipi totas & integras, ut dignâ Dei mater efficeret; majus est enim dignâ esse Dei matrè, quàm esse Dei matrè. Sic unversim cum dicitur, *Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quâ abscondisti timentibus te!* non ita dicitur magna multitudo propter numerum & varietatè dulcedinis, quàm propter ipsius dulcedinis magnitudinè; sed nec ipsa dulcedinis magnitudo tam mira est propter suâ suavitatè, quàm propter affectu pietatis, aut veræ virtutis effectum inde profluentem: quid enim magnū esset in dulcedine, aut quid prodesset illa dulcedinis magnitudo, nisi magna inde proveniret pietas aut alia quævis virtus?

Sic planè de cœnâ magna, sit quantumvis magnum quod sumitur; sit magnus, ubi sumitur, locus; sit magnum quo sumi potest tempus; quid fumentum magna hæc sunt omnia, nisi fiat ipse qui sumit, magnus; magnus gratiâ, magnus merito, magnus sanctitate & gloria? Nam tunc illa sola quæ magna sunt, quia sunt illa sola quæ coram Deo magna sunt; sic S. Joannes *inter natos mulierum dicitur major*, quia quod facit magnū, est gratia seu virtus infusa & acquisita, qua qui magis abundat, tam verè est major, quam verè sola est hæc magnitudo seu sola magnitudinis ratio, solum magnæ rei pondus & mensura.

O quàm rectè Apostolus, *Mihi pro minimo est ut à vobis judicet aut ab humano die, sed neq; me ipsum judico, qui autem judicat me, Dominus est*. Quali diceret, nihil verè est magnū, quàm quod tale Dominus judicat, nihil autem tale judicat, quàm quod conforme est suæ voluntati? unde id tandem apertissime sequitur quòd sola, quam diximus plenam & perfectam Communionem, cœnâ est magna, quia sola illa est conformis ipsius judicio & voluntati; sola illa est, quæ quâ vult Christus conferre gratiam recipit, & ex qua recepta gratia nos corroboretur animus, ut se in cæteris rebus totum eidem Christi judicio, divinæque voluntati conformet.

II. PUNCTUM.

SED à tali Communionem res humana sæpe impediunt quos à Communionem non avocant.

Non res ipsæ quidè, ut sæpe ex S. Joanne Chryso. dictum est, sed inordinati rerum affectus qui cum lethales non sint, non ab omni prorsus Communionem arcant communicare volentes: neque ita etiam inordinati sunt, ut frequenter commu-

Luc. 1.

Ps. 30.

Dan. 11.

Matt. 11.

1. Cor. 4.

Bar. 3.

2. Pet. 1.

communicandi tollant voluntatem, aut omnem impediant communionis fructum: sed ne illa tota recipiatur gratia, quae parata erat communicanti, si purior accessisset; et verò tales obstant affectus: quia cum per modum nutritionis sacra in nobis operetur Communio, tantò magis aut minus operatur, quantò magis aut minus intererit aliquid medium inter humanam animam & coelestem panem: sicut in ipsa nutritione corporali accidit, quando quae dicuntur cacochyla, id est, pravi humores parum aut multum abundant in nutriendo corpore. Sunt autem illi affectus inordinati, velut infesti quidam humores, qui se animam inter & Christum interponunt, quo minus anima Christo nutriatur & saginetur. Unde est illud D. Jacobi, *Dives in isomeribus suis marcescet*, id est, affectu divitiarum, aut alio quovis depravatus, non nutrietur spiritali alimento licet illud accipiat. Quo sensu praclare S. Gregorius in illum versum Cantici Annae matris Samuelis:

Iac. I.

1. Reg. 2.

Repleti prius pro panibus se locaverunt, & famelici saturati sunt. Non saturantur, inquit, nisi famelici, qui à vitiis perfectò jejunantes divina Sacramenta percipiunt in plenitudine virtutis. Et quia sine peccato, electi etiam viri esse non possunt; quid restat, nisi ut à peccatis, quibus eos humana fragilitas maculare non desinit, evacua-re quotidie contentur? Nam qui quotidie non exhaurit quod delinquit, etsi minima sunt peccata quae congerit, paulatim anima repletur atque ei meritis auferunt fructum internae saturitatis. Et post pauca. Qui ergo quotidie delinquimus, quotidie ad poenitentiam lamenta curramus; quia ipsa sola virtus est quae evacuat quod in ventre anima culpa coadunat: & tunc verè famelici saturantur, quia quo studiosius mundamur lamento poenitentiae, eò uberiorè divina gratia fructum recipimus in spiritali refectioe. Sic S. Augustinus ad supra dicta psalmi, Quàm magna multitudo dulcedinis tuae respondens quae: cum ubi est ista multitudo dulcedinis: Quomodo, inquit, tibi ostendam multitudinem huius dulcedinis qui palatum d. s. bre iniquitatis perdidisti. Mel si non nosset, quàm bene saperet, non clamaret nisi gustasset. Palatum cordis non habes ad haec bona gustanda, quid tibi faciam? Non est cui dicam, gustate & videte quoniam suavis est Dominus. Et in illum Psalmum, ubi dicuntur caeli distillare à facie Dei, & pluviam voluntariam segregaturum Deum hereditati suae, & haec denique parata in dulcedine pauperi. Non abundant, in-

Pf. 67.

quit S. ille Doctor, sed pauperi Dominus haec paravit, id est, vacuo mundanis affectibus & terrenis curis, quibus qui abundant, privantur bonis quae sunt parata in dulcedine & suavitate pauperi.

Adde quod cum ex mera bonitate & munificentia majores suas Deus profundat gratias, tantò in illos certè est profusior aut strictior qui ad coenam vocati accedunt, quantò hi liberalius aut strictius cum ipso agunt. Quid est autem magis aut minus cum Christo liberaliter agere, quam de suo corde seu de pravis suis affectibus plura vel pauciora detrahere, quae illi offerantur, ut tertiam proximè feria dicitur fustus Ex quibus planè intelligetur quod supra sanctus dixit Chrylostomus, *Eos indignos esse Sacramentis qui minus dignè accederent*, id est indignos ea totali gratia quam recepissent si magis dignè accessissent.

Vide in 2. parte, Fer. 6. quartae post Pascha Hebdomadae, nec non quarti libri de imitatione Christi capite 15. ubi haec apud de gratia quae confertur in hoc Sacramento; Tibi & peccatis tuis imputa, cum non datur, vel etiam occultè tollitur. Modicum quandoque est, quod gratiam impedit, & abscondit, si tamen modicum & non potius grande dici debeat, quod sartum bonum prohibet. Et si hoc ipsum grande vel modicum amoveris, & perfectè viceris, erit quod petisti. Et post pauca. Quisquis ergo se ab omni inordinato amore seu dissipientia cujuslibet rei creatae evacua-verit, aptissimus gratia percipiende ac dignus devotionis munere erit. Dat enim Dominus ibi benedictionem suam, ubi vasa vacua invenerit: & quantò perfectius infimus quis renuntiaverit, & magis sibi ipsi per contemptum sui moritur, tantò gratia celerius venit, copiosius intrat, & altius liberum cor elevat. Vel è contra certè, quantò quis etiam minus terrenis renuntiaverit, tantò hunc magis terrena impediunt ab illa Communionis integra & plenè fructuosa, quae non plenum & totum fructum refert. O quid hic magis mirer, an modicum illud quod impedit, an maximum illud quod impeditur!

III. PUNCTUM.

SIC igitur quos à Coena res humana non ardeant, hos à coena magna saepe impediunt: Quia non est illis coena magna qui magnos illos fructus non referunt, quos referre potuissent, si rerum humanarum affectibus implicati non essent;

sent; aut certe tunc minus ex hac parte magna est, quando minus ipsi magni sunt illa magnitudine animi quae cuncta terrena despiciunt. Sicut enim de his Christi verbis. *Verba mea spiritus & vita sunt*, ait S. Augustinus, *Intellexisti carnaliter? Etiam sic illa spiritus & vita sunt, sed tibi non sunt*: Sic prorsus de coena magna dici debet; accessisti animo inordinato? etiam sic illa est coena magna, sed non tibi. *Cibus sum grandium*, dicebat Dominus: et quomodo illi grandes & magni qui suis subjacent cupiditatibus? Non ita subjacent, dices, quin eas in multis prement, & ita reprimant, ut nolent his impediri à sacra mensa. In hoc certe laudandi, sed dicant cur nolent sic impediri? quia videlicet bonum illud, bonam illam gratiam quae Eucharistia dicitur, tanti docent & in praxi aestimant, ut nolent eam sibi deperire propter humana quaedam terrena quae inde avocant. Sana profecto ratio, sed inde arguuntur & suo ipsi ore judicantur, quod non pergant ulterius in suis reprimendis concupiscentiis. Nam si eas ita domant, ne aliquo facere mensae fructu priventur, cui non eo usque domant, ut nullo ejus priventur fructu? Si tanti faciunt modicam illam gratiam, quam à coena recipiunt, ut, ne illa excidant, nolent non communicare frequententer, & nolent eos fovere affectus quibus ab illa frequenti Communione retardarentur, cur non tanti faciunt majorem illam gratiam, quae à coena magna recipitur, ut, ne illa priventur, aequè nolint eos affectus quibus impeditur?

Quando vel unus esset gratiae & coelestis gloriae gradus, de cujus ageretur possessione vel jactura, an tu putas tam mediocre bonum esse, ut recolas nescio quas terrenas & humanas quibus afficeris non judices esse abiciendas, ne te illo de fraudes bono? Videsne qui divitiis aut honoribus cumulandis inhiant, adeo non negligere quod se offert ditius & gloriosius, ut quid quid etiam se ad cupiditatis cumulum offerat, cupidores semper existant, & plura magis desiderent. Tu verò cum commode possis bene juvante & invitante Christo, plures ac plures in una Communionem tibi donorum coelestium cumulare thesauros, an contemnes divitias tantae bonitatis? Si vero non aliter comparetur quam puritate animi, seu quam cavendo ne animus nimis implicetur rebus humanis, nonne ista cau-

rela est adhibenda? Nonne quantum impediri nolles humanis rebus à Communionem, tantum cavere debes ne iis impediaris ab integra & plenè fructuosa, quae tantum saepe continet boni prae alia, quantum qui communicat, recipit gratiae, quae se privat, qui non communicat? Unde id mirum sequitur, quòd si pro illa solum gratia, quae communicanti datur, non dubites saepe accedere ad Communionem; neque te ulla res, nullum negotium inde avertat; cur non pro illa majori gratia perinde laborabis; cur non avertes aut cavebis quidquid illam impedit? cur non illud Sapientius diligentius observabis: *Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te praterat?*

Certe ad id invitatis à Christo sicut ad ipsam Communionem? *Comedite*, inquit, *amici & bibite; & inebriamini charissimi*. Vide differentiam moderati potus & inebriationis, sicut jam ante videndam proposuimus. Amici bibunt, & charissimi inebriantur. Sicut enim plus est charissimum, quam amicum, ita longè plus est in Communionem inebriari & repleti divinis gratiis, quam solum bibere. Illi sunt amici qui sunt in statu gratiae, qui sunt extra peccatum lethales; sed tamen nondum suis purgati affectibus, sicut charissimi. O quis nollet si posset ex his esse charissimis, quando nollet si posset sic esse Christo proximum! Tu id anime non vis, quamdiu quid ita charum habes ut illud inordinatè diligas? Nihil tibi charius Christo sit, & eris Christo charissimus. Cave tamen ne in alterutrum horum incidas extremorum, vel quo desperes te unquam satis perficere cupiditates repressurum; vel quo praesumas te id acturum melius, si abstineris frequentiori Communionis usu. Quod utrumque quam sit periculosum, vide in 4. parte, Dominica decima nona, ubi de nuptiis regni, quae vitandae non sunt, ne forsan sine veste nuptiali deprehendaris, sed potius quærenda vestis ne tales vitentur nuptiae. Id est, sacra mensa non est deserenda propter prava affectus, sed ipsi potius pravi affectus sunt deserendi propter sacram mensam. De his potè pravis affectibus plura passim ex indice. Non pauca etiam ex praecedenti vel sequenti Hebdomada possent in hanc referri Dominicam, ac praecipuè videnda est feria quarta de persecutionibus Domini.

Eccl. 14.

Cant. 5.

In I. p.

Sabb. in-

fra Heb.

3 post

Epiph.

Haynesius Parisiis.

G

FERIA